

Znaczenie palenia tytoniu przez partnera życiowego - opinie studentów

Bieniak Monika¹, Michałowska Małgorzata¹, Mycek Anna¹, Rząca Marcin²,
Bartoszek Agnieszka³, Marianna Charzyńska-Gula⁴

¹Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Onkologii i Środowiskowej Opieki Zdrowotnej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

²Zakład Onkologii, Katedra Onkologii i Środowiskowej Opieki Zdrowotnej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

³Zakład Medycyny Rodzinnej i Pielęgniarstwa Środowiskowego, Katedra Onkologii i Środowiskowej Opieki Zdrowotnej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

⁴Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Streszczenie:

Wstęp: Nawyki wyuczone w młodości przekładają się na zachowania w późniejszych etapach życia. Systematycznie od 1995 roku spada odsetek palących Polaków. Najwięcej palaczy ubyłło w grupie uczniów i studentów, bo niemal połowa. Aktualnie w Polsce pali 33% mężczyzn i 24% kobiet.

Cel pracy: Postawy studentów uczelni wyższych oraz ich partnerów wobec nałogu niktynizmu.

Materiał i metody: W badaniu wzięło udział 359 studentów z uniwersytetów w Lublinie i Rzeszowie. Metodą zastosowaną w badaniu był sondaż diagnostyczny, a narzędziem autorski kwestionariusz ankiety.

Wyniki: Wśród badanej grupy studentów aktualnie czynnie pali tytoń 13% kobiet i 20% mężczyzn, nigdy nie paliło 73% kobiet i 59% mężczyzn. Palącego partnera posiada 13% respondentów, niepalącego 46%. Palenie tytoniu przez kandydata na stałego partnera życiowego ma bardzo duże znaczenie dla 65% badanych, niewielkie dla 26%, a nie ma znaczenia dla 9%.

Wnioski:

1. Aktualnie tytoń pali najczęściej studentów kierunków o profilu technicznym, najmniej o profilu medycznym.
2. Palenie tytoniu przez aktualnego partnera życiowego ma największe znaczenie dla studentów kierunków medycznych.
3. Palenie tytoniu u kandydata na stałego partnera życiowego wśród studentów jest traktowane bardziej restrykcyjnie niż u aktualnego partnera.

Słowa kluczowe: palenie tytoniu, partner życiowy, zachowania zdrowotne

The importance of tobacco by a life partner - the opinions of students

Introduction

Habits learned in youth translate into behaviours in later stages of life. Systematically since 1995 percentage of smoking Poles has decreased. The most smokers decreased in group of pupils and students-almost half of them. Actually in Poland 33 % of men and 24% women smoke.

Aim

Attitude of students of Universities and their partners to nicotine addiction.

Materials and methods

In research took part 359 students of Lublin and Rzeszów Universities. Method used in research was diagnostic survey and the tool was author's survey questionnaire.

Results

Among examined group of students currently 13% women and 20% men smoke actively, 73% women and 59% has never smoked. 13% of respondents has smoking partner and 46 % non-smoking partner. Smoking tobacco by candidate for constant partner has very significant meaning for 65% respondents, little for 26%, and doesn't matter for 9 % of respondents.

Conclusion:

1. Currently, tobacco is smoked most frequently by students of technical Universities, the least of Medical Universities.
2. Smoking tobacco by current partner is the most significant for students of medical Universities.
3. Smoking tobacco by candidate for permanent partner is more restrictively treated than smoking by current partner among students.

Key words: smoking tobacco, partner, health behaviour

Wstęp:

Palenie wyrobów tytoniowych jest jednym z głównych czynników wpływającym na zdrowie ludzkości, pomimo tego aż 34% mężczyzn i 23% kobiet w Polsce sięga po papierosy [7]. Światowa Organizacja Zdrowia alarmuje, że co 6,5 sekundy z powodu palenia tytoniu umiera człowiek, co daje ponad 6 milionów zgonów rocznie. W Polsce z powodu chorób wywołanych paleniem tytoniu umiera przedwcześnie około 85 tysięcy osób [9]. Palacz powinien zdawać sobie sprawę, że ulegając nałogowi nie zagraża tylko swojemu życiu i zdrowiu, ale także swoim najbliższym poprzez narażanie ich na wdychanie dymu tytoniowego, czyli tzw. palenie bierne. Mimo tak zatrważających wyników świadomość szkodliwości palenia tytoniu stale rośnie i odsetek palaczy wśród osób młodych, czyli uczniów i studentów od 1995 roku spadł o niemal połowę. Młodzi ludzie coraz częściej zdają sobie sprawę, że palenie tytoniu nie daje tylko przykrych konsekwencji zdrowotnych, jak np. choroby układu oddechowego czy brak płodności, ale także wpływa na wygląd zewnętrzny, ogólne samopoczucie i kondycję, a co ważne postrzeganie wśród znajomych i rodziny. Czas

studiów to okres, w którym młody człowiek zawiera głębsze znajomości i trwalsze przyjaźnie, zaczyna myśleć o swojej przyszłości i poszukuje idealnego kandydata na stałego partnera życiowego. Wśród cech, jakie powinien mieć przyszły małżonek/małżonka brak uzależnienia od wyrobów tytoniowych jest wskazywany coraz częściej [8]. Młodzi zdają sobie sprawę, że zarówno oni jak i ich partnerzy w równym stopniu mają wpływ na ich przyszły status socjoekonomiczny oraz kulturę zdrowotną, a nałóg jednego z partnerów mógłby zagrozić ich przyszłemu dobrostanowi, dlatego pytanie „Czy palisz?” wśród tej grupy społecznej nabiera coraz większego znaczenia. Oczywiście uczelnia to jedno z siedlisk, które powinno dawać wsparcie i możliwości do kształtowania właściwych zachowań zdrowotnych, a także szanse na modyfikowanie antyzdrowotnych zachowań [11].

Cel pracy:

Poznanie postaw studentów uczelni wyższych oraz ich partnerów wobec nałogu nikotynizmu oraz stwierdzenie, jak fakt palenia tytoniu wpływa na ich życiowe wybory.

Material i metoda:

W badaniu przeprowadzonym w 2015 roku wzięło udział 359 studentów uczelni wyższych w Lublinie (77,2%, n=277) i w Rzeszowie (22,8%, n=82). Respondentami byli studenci uczelni wyższych o profilu medycznym, technicznym i ogólnym (zakwalifikowano do niego uczących się na profilu m.in. humanistycznym, przyrodniczym), tab. 1. W przeważającej części były to kobiety - 70,2% (n=252). Połowa respondentów pochodziła ze środowiska wiejskiego, pozostali zaś z małego i dużego miasta. Miejscem zamieszkania podczas studiów największej liczby studentów była stancja (wynajmowane mieszkanie) i akademik. Metodą zastosowaną w badaniach był sondaż diagnostyczny, a narzędziem autorski kwestionariusz ankiety.

Tab. 1. Charakterystyka badanej grupy – miejsce nauki studentów

Nazwa uczelni	n	%
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	106	29,5%
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej	82	22,8%
Katolicki Uniwersytet Lubelski	47	13,1%
Politechnika Rzeszowska	45	12,5%
Uniwersytet Rzeszowski	37	10,3%
Uniwersytet Przyrodniczy	21	5,8%
Politechnika Lubelska	21	5,8%
Ogółem	359	100%

Wyniki

Wyniki przedstawiono w uporządkowanych punktach w celu zwiększenia przejrzystości prezentowanych danych.

1. Rozpowszechnienie palenia tytoniu przez badanych studentów

Aktualnie pali tytoń 15,0% (n=54) wszystkich badanych studentów. W przeszłości paliło a teraz nie pali 16,4% (n=59) studentów. Niemal 1/3 (28,1%, n=101) nigdy nie paliło czynnie, ale często byli palaczami biernymi, natomiast 40,4% (n=145) badanych studentów nigdy nie paliło i nie było częstymi palaczami biernymi. Czynne palenie tytoniu jest najbardziej rozpowszechnione wśród studentów uczelni o profilu technicznym 19,3% (n=23), najmniej wśród studentów kierunków medycznych 8,5% (n=9). Najwięcej palących w przeszłości, a teraz już nie osób było w grupie studentów medycznych 19,8% (n=21), niższy odsetek zaobserwowano wśród studentów uczelni technicznych i ogólnych (około 15%). Nigdy nie paliło 68,5% badanych studentów (n=256), z czego większość nie była także częstymi palaczami biernymi (40,4% wszystkich badanych, n=145). 101 studentów (28,1%) pomimo iż nie paliło czynnie, było narażonych często na wdychanie dymu tytoniowego. Najczęściej palaczami biernymi byli studenci kierunków ogólnych (32,8%, n=44), zakwalifikowani do medycznych (25,5%, n=27) i technicznych (25,2%, n=30). Najwięcej studiującej młodzieży, która nie pali czynnie i nie była często narażona na bierne palenie w przeszłości studiuje na kierunkach medycznych, rzadziej na technicznych i ogólnych. Pomimo obserwowanych różnic, zależność przedstawiająca różnice w stosunku do palenia tytoniu studentów uczelni o różnym profilu kształcenia nie była istotna statystycznie ($p > 0,05$), tab. 2.

Tab. 2. Stosunek studentów poszczególnych uczelni do palenia tytoniu

		Razem	Rodzaj uczelni		
			medyczna	ogólna	techniczna
Aktualnie palę tytoń	n	54	9	22	23
	%	15,0%	8,5%	16,4%	19,3%
Kiedyś paliłem/łam ale teraz nie,	n	59	21	20	18
	%	16,4%	19,8%	14,9%	15,1%
Nigdy nie paliłem/łam, ale często jestem biernym palaczem	n	101	27	44	30
	%	28,1%	25,5%	32,8%	25,2%
Nigdy nie paliłem/łam i nie jestem częstym palaczem biernym	n	145	49	48	48
	%	40,4%	46,2%	35,8%	40,3%
Ogółem	n	359	106	134	119
Statystyka (Chi ² i „p”)		-	Chi ² =8,95 , p=0,17		

W badanej próbie większą grupę stanowili ex-palacze (palący w przeszłości) niż aktualnie czynnie palący tytoń. Przyjrano się aspektom, które przyczyniły się do podjęcia decyzji o zaprzestaniu trwania w nałogu. Powodem, który wskazali byli palacze najczęściej jako przyczynę zaprzestania palenia był „powód własny” (64,4%, n=38). Studenci podkreślali, że istotnymi były kwestie finansowe oraz estetyczne. U 8,5% (n=5) studentów do zaprzestania palenia tytoniu przyczyniły się problemy zdrowotne. Zaprzestanie palenia tytoniu spowodowane oczekiwaniami ze strony sympatii miało miejsce w przypadku 13,6% (n=8) studentów ex-palaczy. Oczekiwanie ze strony rodziny przyczyniły się do zerwania z nałogiem tylko u dwóch badanych (n=3,4% expalaczy). Zaprzestanie palenia ze względów zdrowotnych zdecydowanie najczęściej miało miejsce wśród studentów kierunków medycznych (14,3%, n=3), w porównaniu do technicznych i ogólnych, gdzie powód ten wskazały pojedyncze osoby. Oczekiwanie ze strony sympatii były najczęstszym, zaraz po „własnych powodach”, motywatorem zaprzestania palenia dla studentów uczelni o profilu medycznym, powód ten wskazało 23,8% (n=5) byłych palaczy tam studiujących. Zdecydowanie rzadziej oczekiwania sympatii przyczyniały się do zaprzestania palenia wśród studentów kierunków o profilu ogólnym (10,0%, n=2) i technicznym (5,6%, n=1). Przedstawione zależności nie były istotne statystycznie, p>0,05, tab. 3.

Tab. 3. Przyczyny zaprzestania palenia tytoniu przez badanych ekspalaczy

		Razem	Rodzaj uczelni		
			medyczna	ogólna	techniczna
problemy zdrowotne	n	5	3	1	1
	%	8,5%	14,3%	5,0%	5,6%
oczekiwania ze strony rodziny	n	2	0	2	0
	%	3,4%	0,0%	10,0%	0,0%
oczekiwania ze strony sympatii	n	8	5	2	1
	%	13,6%	23,8%	10,0%	5,6%
własne powody	n	38	12	13	13
	%	64,4%	57,1%	65,0%	72,2%
inne	n	6	1	2	3
	%	10,2%	4,8%	10,0%	16,7%
ogółem	n	59	21	20	18
Statystyka (Chi ² i „p”)		-	Chi ² =9,56 , p=0,29		

2. Palenie tytoniu przez aktualnego partnera

W grupie badanych studentów palącego partnera ma 12,8% (n=46) respondentów, niepalącego partnera ma 45,7% (n=164) studentów. Niepalącego partnera najczęściej posiadają studenci uczelni o profilu medycznym (49,1%, n=52) i ogólnym (48,5%, n=65), rzadziej technicznym (39,5%, n=47). Palącego czynnie partnera posiadają najczęściej studenci uczelni o profilu humanistycznym bądź przyrodniczym (16,4% spośród nich, n=22), rzadziej technicznym (10,9%, n=13) i medycznym (10,4%, n=11). Opisana zależność nie jest istotna statystycznie, $p > 0,05$, tab. 4.

Tab. 4. Nasilenie palenia tytoniu u partnerów – różnice między uczelniami

		Razem	Rodzaj uczelni		
			medyczna	ogólna	techniczna
palący tytoń partner	n	46	11	22	13
	%	12,8%	10,4%	16,4%	10,9%
nie palący tytoniu partner	n	164	52	65	47
	%	45,7%	49,1%	48,5%	39,5%
nie posiada aktualnie partnera	n	149	43	47	59
	%	41,5%	40,6%	35,1%	49,6%
Ogółem	n	359	106	134	119
Statystyka (Chi ² i „p”)		-	Chi ² =6,90 , p=0,14		

3. Opinie respondentów na temat znaczenia palenia tytoniu przez ich aktualnego partnera i kandydata na życiowego partnera

Tab. 5. Znaczenie faktu palenia tytoniu przez aktualnego partnera w opinii studentów

		Razem	Rodzaj uczelni		
			medyczna	ogólna	techniczna
bardzo duże znaczenie	n	136	52	51	33
	%	64,8%	83,9%	58,6%	54,1%
niewielkie znaczenie	n	35	5	18	12
	%	16,7%	8,1%	20,7%	19,7%
nie ma znaczenia	n	39	5	18	16
	%	18,6%	8,1%	20,7%	26,2%
Ogółem	n	210	62	87	61
Statystyka (Chi ² i „p”)		-	Chi ² =14,82 , p<0,005		

Znaczenie palenia tytoniu przez aktualnego partnera wyrażali tylko badani, którzy w czasie badania takiego partnera posiadali. Ma ono bardzo duże znaczenie dla 64,8% (n=136) ogółu badanych, niewielkie znaczenie dla 16,7% (n=35), a nie ma znaczenia dla 18,6% (n=39). Palenie tytoniu przez aktualnego partnera ma bardzo duże znaczenie zwłaszcza dla studentów kierunków medycznych (83,9% spośród nich, n=52), nieco rzadziej dla studentów kierunków ogólnych 58,6% (n=51) oraz kierunków technicznych 54,1% (n=33). Palenie tytoniu przez aktualnego partnera jest najmniej znaczące dla studentów kierunków technicznych (26,2%

spośród nich, n=16), następnie ogólnych (20,7%, n=18) i najrzadziej dla studentów medycznych (8,1%, n=5). Zależność jest istotna statystycznie, $p<0,005$, tab. 5.

Tab. 6. Znaczenie faktu palenia tytoniu przez kandydata na stałego partnera życiowego (męża, żonę)

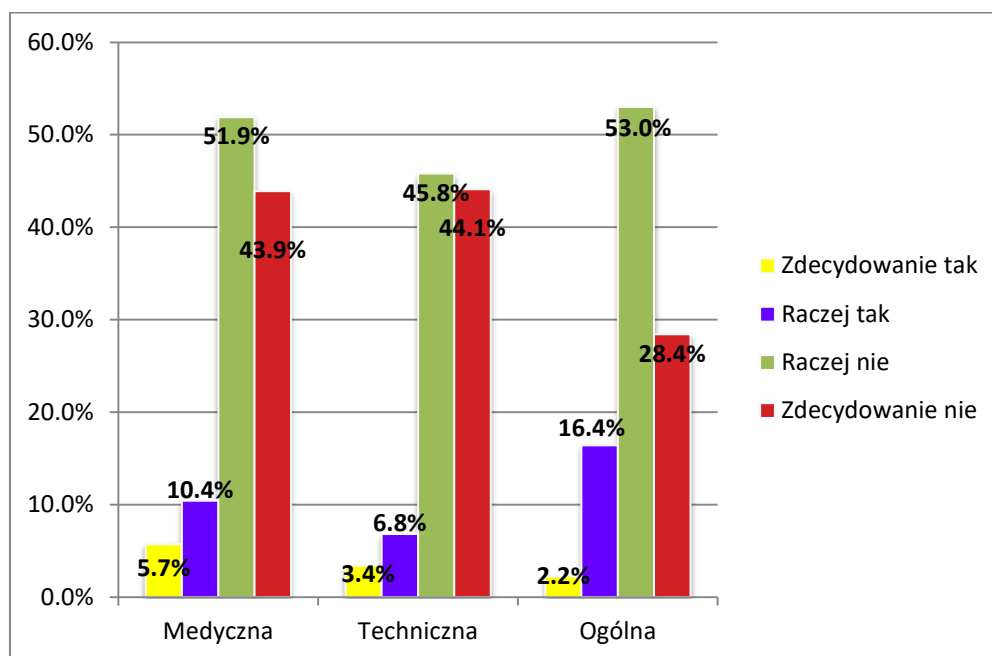
		Razem	Rodzaj uczelni		
			medyczna	ogólna	techniczna
bardzo duże znaczenie	n	234	80	79	75
	%	65,2%	75,5%	59,0%	63,0%
niewielkie znaczenie	n	93	24	39	30
	%	25,9%	22,6%	29,1%	25,2%
nie ma znaczenia	n	32	2	16	14
	%	8,9%	1,9%	11,9%	11,8%
Ogółem	n	359	106	134	119
Statystyka (χ^2 i „p”)		-	$\chi^2=11,92$, $p<0,02$		

Poza oceną znaczenia palenia tytoniu przez posiadanego aktualnie partnera studenci wyrażali także swoją opinię w tym samym względzie, jednak podmiotem nie był aktualny partner, lecz ten który ostatecznie współtworzyłby z respondentem rodzinę i był jego stałym partnerem. Palenie tytoniu przez kandydata na stałego partnera życiowego ma bardzo duże znaczenie dla 65,2% (n=234) badanych, niewielkie dla 25,9% (n=93), a nie ma znaczenia dla 8,9% (n=32). Bardzo duże znaczenie faktu palenia tytoniu przez życiowego partnera podczas jego wyboru wskazała większość studentów w każdej grupie, najwięcej jednak studiujących kierunki medyczne (75,5%, n=80), mniej techniczne (63,0%, n=75) i ogólne (59,0%, n=79). Fakt ten nie ma znaczenia tylko dla dwóch badanych z uczelni medycznych, co stanowi 1,8% i niemal 12% studiujących nauki techniczne i humanistyczno-przyrodnicze. Opisane zależności są istotne statystycznie, $p<0,02$, tab. 6.

4. Stosunek do wprowadzonego zakazu palenia w miejscach publicznych

Ponadto studenci opiniowali wprowadzony zakaz palenia tytoniu w miejscach publicznych wynikający z obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lutego 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 1996 nr 10 poz. 55). Obecna sytuacja po zmianie – zakaz palenia w miejscach publicznych odpowiadała 75,2% (n=270) spośród nich, odmiennego zdania było 15,3% (n=55) badanych. Zdania nie miało 9,2%

(n=33) respondentów, wprowadzona zmiana była dla nich obojętna. Wprowadzony zakaz palenia tytoniu w miejscach publicznych (bary, miejsca pracy, dworce) odpowiada przede wszystkim studentom kierunków medycznych 82,1% (n=87) oraz w nieco mniejszym stopniu studentom kierunków technicznych 72,9% (n=97) oraz ogólnych 72,4% (n=86).

Ryc. 1. Wpływ wprowadzenia zakazu palenia w miejscach publicznych na ograniczenie lub zmianę kontaktów towarzyskich, również z udziałem sympatii – opinia badanych w zależności od profilu uczelni

Zbadano opinię respondentów dotyczącą wpływu wprowadzenia zakazu palenia w miejscach publicznych na ograniczenie lub zmianę ich kontaktów towarzyskich. Zdecydowana większość studentów wszystkich analizowanych kierunków stwierdziła, że zmiany zakazujące palenia tytoniu w miejscach publicznych nie przyczyniły się lub zdecydowanie nie przyczyniły się do pogorszenia ich sytuacji w omawianej kwestii. Tylko nieliczni studenci uznali, że zmiana wpłynęła negatywnie lub zdecydowanie negatywnie na ich życie towarzyskie, ryc. 1. Zależność nie wykazała istotnych zależności statystycznych w opiniach wyrażanych przez studentów kierunków o różnym profilu, $p > 0,05$.

Dyskusja

Palenie tytoniu, pomimo wieloletnich działań mających na celu ograniczenie tego zjawiska, stanowi najbardziej rozpowszechniony nałóg, zarówno w Polsce jak i na świecie [6,10].

Z badań wynika, że palenie tytoniu wśród studentów w południowo-wschodniej Polsce jest mało rozpowszechnione w stosunku do studentów w innych rejonach Polski. Na podstawie analizy wyników własnych i innych autorów można stwierdzić, że problem palenia tytoniu wśród studentów różnych profili nauczania wciąż istnieje [8]. W związku z coraz wcześniejszym rozpoczynaniem palenia przez ludzi młodych wydłuża się okres narażenia organizmu na liczne substancje toksyczne zawarte w dymie tytoniowym. Z badań własnych wynika że największy odsetek palących studentów znajdziemy na kierunków technicznych (19%), najmniej natomiast na kierunkach medycznych (9%), co zgodne jest z badaniami przeprowadzonymi w 2015 roku na studentach Rzeszowskich uczelni, stwierdzono tam bowiem iż najwięcej palących studentów znajdziemy na kierunkach ścisłych 15%, a najmniej na kierunkach medycznych 9% [1].

Ponadto w grupie studentów kierunków medycznych jest najwięcej osób, które nigdy nie paliło i nie było palaczami biernymi. Może to być związane z faktem posiadania wyższej świadomości zdrowotnej, chęcią prowadzenia zdrowego stylu życia oraz głębszym zaznajomieniem się już podczas studiów z konsekwencjami palenia tytoniu. W analizowanej grupie własnej tytoń czynnie pali 13% kobiet i 20% mężczyzn. Zaobserwowane w badaniach własnych odsetki młodych palących są niższe niż wskazują badania przeprowadzone w roku akademickim 2006/2007 wśród studentów Akademii Medycznej w Lublinie. Wtedy tytoń paliło 26% kobiet i 29% mężczyzn. Rok później badania na podobnej próbie wskazały na częstość 13% kobiet i 29% mężczyzn [5].

W badaniach własnych zaobserwowano, że odsetek osób będących aktualnie byłymi palaczami przewyższał odsetek aktualnie palących. Najczęstszą przyczyną zaprzestania palenia tytoniu były własne powody m.in. obciążenie finansowe, pogorszenie wyglądu a także wzgląd na niepalącego partnera co potwierdzają również inne wyniki badań [4]. Studenci Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, jako powód zaprzestania palenia wymieniali również koszty palenia, aspekty estetyczne oraz wzgląd na partnera który nie pali za jedno z najczęstszych przyczyn zaprzestania palenia tytoniu [3].

Wśród przebadanej grupy studentów stosunek do zakazu palenia w miejscach publicznych był porównywalny. Studenci kierunków medycznych (82%) oraz w niewiele mniejszym stopniu studenci kierunków technicznych (73%) oraz ogólnych (72%) uznali zakaz palenia w miejscach publicznych za słuszny, co jest także zgodne z ich oczekiwaniami. W dostępnej literaturze brak jest doniesień bezpośrednio nawiązujących do uzyskanych informacji

odnoszących się do opinii młodych dorosłych względem wprowadzonych zmian prawnych ograniczających palenie czynne i bierne w miejscach publicznych.

Znaczenie palenia tytoniu przez aktualnego partnera ma dla znacznej większości badanych znaczenie (81,4%), z czego dla ponad połowy wszystkich respondentów (64,8%) bardzo duże znaczenie. Znaczenie to jest najczęściej bardzo duże wśród studentów uczelni medycznej, niższe wśród studentów uczelni o profilu technicznym i innym. Można stwierdzić, że dla młodych dorosłych, kształcących się ludzi fakt palenia tytoniu przez ich aktualnego partnera jest bardzo ważny, pomimo iż niekoniecznie zawsze z aktualnym partnerem wiązać chcą całą swoją przyszłość. Specjalnie porównano także tę samą opinię, ale względem kandydata na życiowego, stałego partnera odnośnie jego stosunku do palenia tytoniu.

Badani studenci kierunków technicznych przypisywali bardzo duże znaczenie palenia tytoniu częściej stałemu potencjalnemu partnerowi życiowemu niż aktualnemu partnerowi (63% vs 54%). Pozwala to wysnuć hipotezę, że planując rodzinę bardziej zależy im na osobie nieuzależnionej, co ma mniejsze znaczenie w przypadku mniej zobowiązujących relacji. Nie zmienił się odsetek osób deklarujących bardzo duże znaczenie palenia tytoniu przez stałego partnera względem aktualnego wśród studentów kierunków humanistycznych i przyrodniczych. Ciekawy jest fakt, że więcej osób studiujących kierunki medyczne przywiązuje bardzo duże znaczenie do palenia tytoniu przez aktualnego partnera niż przez stałego na całe życie – męża, żony. Wydawać by się mogło, że posiadana wiedza względem szkodliwości palenia tytoniu powinna kształtować postawy przyszłych medyków w sposób bardziej restrykcyjnie nastawiony do palaczy, z którymi zwiążą się i spędzą prawdopodobnie całe życie. Posiadana wiedza i świadomość konsekwencji, związanych nie tylko ze względami estetyczno-kosmetycznymi, ale zwłaszcza ze zwiększonym zapotrzebowaniem na opiekę w młodszym wieku czy przedwczesną śmiercią, na skutek wystąpienia nowotworu czy chorób układu krążenia powinna kształtować postawy niedające aprobaty paleniu tytoniu. Jednak nawet po uwzględnieniu zwiększenia aprobaty dla palących kandydatów na stałego partnera, studenci kierunków medycznych zdecydowanie wykazują największy odsetek osób deklarujących bardzo duże znaczenie faktu palenia tytoniu przez partnera podczas jego wyboru.

Inne dostępne źródła literaturowe również wskazują na fakt, iż potencjalni partnerzy niepalący są w większym stopniu pożądani, zwłaszcza jako stali partnerzy. Badania

Dutkiewicz i Jary prowadzone w grupie 144 studentek pielęgniarstwa i położnictwa wykazały, że „idealny kandydat na męża” to m.in. mężczyzna bez nałogów [2].

W badaniach opublikowanych przez Rząca i Charzyńska-Gula w 2013 roku, zrealizowanych także wśród studentów różnych profilowo uczelni wyższych Lublina wykazano, że częściej partnerami studentów uczelni o profilu medycznym były osoby niepalące niż studentów innych kierunków studiów [8]. W badaniach własnych, zrealizowanych kilka lat później i przedstawionych w niniejszej pracy ukazano, że trend ten pozostaje bez zmian i aktualni partnerzy studentów medycznych posiadają rzadziej palących partnerów niż studenci kierunków o profilu humanistycznym (nie medycznym).

Studia są istotnym okresem wieku młodzieńczego. To czas podejmowania różnych życiowych decyzji. Kierunek studiów i rodzaj uczelni z pewnością determinują wybory studentów, również dotyczące zachowań związanych ze zdrowiem. Dlatego ważne wydaje się stworzenie programów funkcjonujących na poziomie uczelni, których celem byłaby pomoc studentom w rzuceniu palenia tytoniu. Z pewnością takie starania przyniosą korzyści zdrowotne dla nich samych, a także innych osób z ich otoczenia, nierzadko osób będących ich partnerami, być może na całe życie, które często świadomie lub nie, są narażone na bierne palenie tytoniu.

Wnioski:

1. Aktualnie tytoń pali najwięcej studentów kierunków o profilu technicznym, najmniej o profilu medycznym.
2. Palenie tytoniu przez aktualnego partnera życiowego ma największe znaczenie dla studentów kierunków medycznych.
3. Palenie tytoniu u kandydata na stałego partnera życiowego wśród studentów jest traktowane bardziej restrykcyjnie niż u aktualnego partnera.

PIŚMIENNICTWO

1. Binkowska- Bury M., Sałacińska I., Więch P., Januszewicz P., *Palenie tytoniu wśród studentów pierwszego roku rzeszowskich uczelni*. Medycyn Ogólna i Nauki o Zdrowiu. 2015; 21: 1: 101-106.

2. Dutkiewicz S., Jara K., Rodzina w opinii młodzieży. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Lublin-Polonia. Sectio D.* 2004; vol.LIX.suppl.92:484-487.
3. Dzwilewska I., Brzóska M. M., Ejsmont M., *Rozpowszechnienie palenia tytoniu oraz świadomość szkodliwości tego nałogu dla zdrowia wśród studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.* *Przegląd Lekarski.* 2011; 68: 10: 858-861.
4. Jaskółecki H., Tyrpień M., Stęplewski Z., Jaśko J., *Socjomedyczne i psychologiczne uwarunkowania decyzji o zaprzestaniu palenia tytoniu u studentów medycyny,* *Nowiny Lekarskie,* 2007, t.76, nr 5, 418-421.
5. Kropornicka B., Baczewska B., Domańska P., Nowicka E., Drop B., Daniluk J. *Uzależnienie od nikotyny wśród studentów uczelni lubelskich.* *Rozprawy społeczne.* 2015; 9:3: 87-92.
6. Kruk W., Hubert- Lutecka A., i wsp., *Palenie tytoniu przez studentów- skala problemu,* *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu,* 2014, t. 20, nr 4, 433-438.
7. Oficjalna strona internetowa Ministerstwa Zdrowia: http://www2.mz.gov.pl/wwwfiles/ma_struktura/docs/raport_epidemia_16082010.pdf (dostęp 20.12.2016)
8. Rząca M., Charzyńska- Gula Marianna. *Tabacco smoking versus the future life partner- students opinions and choices.* *Zdrowie Publiczne.* 2013;123: 4: 292-297.
9. Szczygieł Ł., *Uzależnienie od tytoniu,* *Gazeta Farmaceutyczna,* 2008, 4.
10. TNS Polska, Państwowa Inspekcja Sanitarna, *Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego na temat postaw wobec palenia tytoniu,* Warszawa 2013.
11. Wójtowicz-Chomicz K., Kowal M. i wsp., *Analiza uzależnienia od nikotyny, motywacji do zaprzestania palenia i narażenia na palenie bierne wśród studentów Akademii Medycznej w Lublinie,* *Problemy Higieny i epidemiologii,* 2008, 89 (1), 142-145.